

BASKETBOLCULARDA ALGILANAN FİZİKSEL YETERLİK

Fatma ÇEPIKKURT *
Şefik TIRYAKI *

ÖZET

Bu çalışmanın amacı genç ve yıldız yaş gruplarında oynayan kız ve erkek basketbolcuların kendini fiziksel algılama düzeyleri arasında bir fark olup olmadığını belirlemektir. Çalışmamıza yaşları 17-18 olan 42 genç erkek basketbolcu ($x=17.19$; s.s.= $\pm.39$) ve yine yaşları 17-18 olan 25 genç bayan basketbolcu ($x=17.20$; s.s.= $\pm.40$) ile yaşları 14-16 arasında değişen 40 yıldız erkek basketbolcu ($x=15.57$; s.s.= $\pm.54$) ve yine yaşları 14-16 arasında olan 30 yıldız bayan basketbolcu ($x=15.43$; s.s.= $\pm.50$) olmak üzere toplam 137 basketbolcu katılmıştır. Çalışmamızda sportif yeterlik, fiziksel kondisyon, vücut çekiciliği, kuvvet ve genel fiziksel yeterlik olmak üzere beş boyuttan oluşan "Kendini Fiziksel Algılama Envanteri" kullanılmıştır. Elde edilen veriler kategorilerdeki sporcu sayıları göz önüne alınarak Mann Whitney U Testi ile analiz edilmiştir. Kendini fiziksel algılama düzeyi cinsiyet açısından ele alındığında "sportif yeterlik" alt boyutunda genç kızların genç erkeklerden; "vücut çekiciliği" alt boyutunda ise genç erkeklerin genç kızlardan daha yüksek puan aldıkları bulunmuştur. Yıldız kız ve yıldız erkeklerin kendini fiziksel algılama envanteri alt boyutlarından elde ettikleri puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Kendini fiziksel algılama düzeyi oynanan yaş grubu açısından ele alındığında ise "sportif yeterlik" alt boyutunda genç kızların yıldız kızlardan; "vücut çekiciliği" ve "genel fiziksel yeterlik" alt boyutlarında ise yıldız kızların genç kızlardan daha yüksek puan aldıkları bulunmuştur. Genç erkek ve yıldız erkeklerin kendini fiziksel algılama envanteri alt boyutlarından elde ettikleri puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Anahtar kelimeler: Algılanan fiziksel yeterlik, Basketbol

Geliş tarihi: 24.10.2004; Yayına kabul tarihi: 02.05.2005

* Mersin Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, MERSİN

PERCEIVED PHYSICAL COMPETENCE OF BASKETBALL PLAYERS

ABSTRACT

The aim of this study was to determine if there was a difference in the physical self perception level between the boy and the girl basketball players who play in youth and junior age group.

137 athletes who were 42 junior male aged (17,19 ± .39), 25 junior female aged (17,20± .40) and 40 youth male aged (15,57±.54) and 30 female aged (15,43± .50) totally participated in our study. When Physical Self Perception Profile (PSPP) was considered according to the gender, sport competence levels of junior female players were higher than junior male players; body attractiveness levels of junior male players were higher than junior female players. Besides, there wasn't any significant differences between youth females and males' scores of subscales PSPP. When PSPP level is considered according to the age group, sport competence levels of junior female players were found higher than youth female players; body attractiveness and general physical competence levels of youth female players were higher than junior female players. Besides, there wasn't found any significant differences between youth males and junior males' scores of subscales PSPP.

Key Words: Perceived Physical Competence, Basketball.

GİRİŞ

Spor psikolojisi boyutlarında, bireylerin başarı ortamındaki motivasyonları arasındaki farklılığı anlamak için bir çok kuramsal model geliştirilmiştir^(1, 15). Bu kuramlar temelde farklı olsalar da, hepsi, başarı motivasyonu ve davranışının belirleyicisi olarak algılanan yeterlik veya algılanan yetenek kavramlarına odaklanmışlardır⁽²³⁾. Algılanan fiziksel yeterlik veya fiziksel benlik algısı aslında benlik kavramının bir alt bileşenidir ve bireyin psikomotor öğelerinde (kuvvet, dayanıklılık ve fiziksel görünüş) kendini algılayışını içerir⁽¹⁷⁾. Diğer bir ifade ile fiziksel yeterlik, spordaki başarı için gerekli olan becerilerini yeterli algılama ve becerileri hakkında olumlu düşüncelere sahip olma şeklinde tanımlanmıştır⁽⁴⁾.

Yeterlik algılarının, bireylerin spor ortamındaki düşünce, davranış, heyecan ve motivasyonlarını etkilediği varsayılır⁽¹¹⁾. Yeterlik algıları aktivitenin seçimi, aktivitede harcanan çaba miktarı, başarısızlıkla veya engelle karşılaşıldığında gösterilen sebat aracılığıyla davranışı etkilemektedir⁽¹¹⁾. Örneğin, belirli bir davranışsal alanda kendi yetenek ve becerilerine inanan bireyler, yeterliklerini daha az algılayan bireylere nazaran daha fazla çaba ve sebat gösterirler.

Davranışları etkilemesine ek olarak yeterlik algıları bireylerin heyecanlarını ve motivasyonlarını da etkilemektedir. Ebbeck ve Weiss⁽¹⁴⁾ yaptıkları çalışmada, heyecanların, algılanan yeterlik ve benlik saygısı arasındaki ilişkiye aracılık ettiğini bulmuşlardır. Belirli başarı alanlarında yüksek yeterliğe sahip bireylerin diğerlerine göre daha pozitif heyecanlar yaşadıkları (haz, gurur, zevk), daha yüksek motivasyon gösterdikleri ve başarılı sonuçları içsel nedenlere yüklemledikleri bulunmuştur^(11, 19). Diğer taraftan, kendi yetenek ve yeterliklerini düşük algılayan bireylerin stresli durumlarla karşılaştıklarında görevi bıraktıkları, başarısızlıklarını içsel nedenlere yüklemledikleri belirlenmiştir⁽⁹⁾.

Kendine yeterlik verilen bir görevi yerine getirmek için gerekli olan eylemi organize etme veya başarmada, kişinin kendi yetenek ve becerilerine ilişkin algı ve inançları olarak tanımlanır⁽⁷⁾. Kendine yeterlik bütüncül kendine güvenin tersine duruma özgü kendine güveni ifade eder ve bu nedenle de alana özgü benlik saygısıyla eşit tutulabilir⁽¹⁹⁾. Bandura'nın kendine yeterlik kuramına^(7, 8) göre, kendine yeterlik inançlarının oluşması için dört faktörün ortaya çıkması gerekir. Bunlar; performans başarıları (ustalık girişimleri), başkalarının deneyimi, sözel inandırıcılık ve duygusal uyarılmışlıktır (fizyolojik ve heyecansal durum).

Performans başarıları kişinin başarılı performanslarından çıkarılan sonuçtur. Performans başarıları eylemi başarılı olarak yerine getirmede bireyin yeteneğine doğrudan katkı sağladığından dolayı kendine yeterlik üzerinde en güçlü etkiyi yaratan faktördür. Eğer bireyin geçmişteki performans denemeleri pozitif ise yeterlik beklentileri de pozitif olacaktır^(11, 19). Özellikle öğrenmenin ilk aşamalarında bir görevin bağımsız olarak başarılması, basit görevlerin başkasının yardımı ile başarılmasına oranla daha büyük kendine yeterlikle sonuçlanmaktadır^(8, 16).

Başkalarının deneyimi, diğerlerinin sorunu çözme şekillerini ya da uygulamalarını gözleyerek, onlardan çıkarılan bilgiyi ifade eder. Bu faktörün kendine yeterliği etkileme büyüklüğü, bireyin kendini alınan model ile ne denli benzer algıladığına bağlıdır. Yani model daha benzer algılandığında kendine yeterlik daha fazla etkilenmiş olacaktır.

Sözel inandırıcılık, kişinin kendisi veya diğerleri tarafından, genellikle davranışları manipüle etmek için kullanılan inandırıcı teknikleri ifade eder. Bu teknikler sözel teşviği ve geribildirimleri içerir.

Duygusal uyarılmışlık, ya da fizyolojik ve heyecansal durum kendine yeterlik üzerinde en az etkiye sahip olan belirleyicidir. Bu faktör bireye somatik bilgiler sağlayarak, bireyin kendi duygusal uyarılmışlığını bilişsel olarak değerlendirmesini ifade eder. Örneğin, bir basketbolcunun serbest atış sırasında kalp atım sayısının ve sınırlılık halinin fazla olması, bireyin başarılı bir atış yapmada yetersiz olacağına göstergesidir.

Bu bağlamda, çalışmamızda Mersin ilinde genç ve yıldız yaş gruplarında oynayan kız ve erkek basketbolcuların kendini fiziksel algılama düzeyleri arasında bir fark olup olmadığı test edilmek istenmiştir. Erkek basketbolcuların kendilerini fiziksel algılama düzeylerinin bayan basketbolcularınkinden ve genç basketbolcuların kendilerini fiziksel algılama düzeylerinin de yıldız basketbolcularınkinden yüksek olacağı düşüncesi bu araştırmanın hipotezlerini oluşturmaktadır.

YÖNTEM

Çalışma, dört farklı yaş grubunu (yıldız kız, yıldız erkek, genç kız, genç erkek) kapsayacak şekilde yürütülmüştür. Bu gruplar Türkiye Basketbol Federasyonunun (TBF) belirlediği yaş sınırlarına göre oluşturulmuştur.

Çalışmaya Mersin ilinde basketbol oynayan ve yaşları 17-18 arasında değişen 42 genç erkek ($x=17.19$; $S.D.= \pm.39$) ve yine yaşları 17-18 olan 25 genç bayan basketbolcu ($x=17.20$; $s.s.= \pm.40$) ile yaşları 14-16 arasında değişen 40 yıldız erkek basketbolcu ($x=15.57$; $s.s.=\pm.54$) ve yine yaşları 14-16 arasında olan 30 yıldız bayan basketbolcu ($x=15.43$; $s.s.=\pm.50$) olmak üzere toplam 137 basketbolcu katılmıştır.

Çalışmamızda Fox ve Corbin⁽¹⁸⁾ tarafından geliştirilen ve Türkiye'ye uyarlaması Aşçı ve Ark.⁽⁶⁾ tarafından yapılan Kendini Fiziksel Algılama Envanteri (Physical Self- Perception Profile) kullanılmıştır. Envanter kişinin dört alt boyut ile (sportif yeterlik, fiziksel kondisyon, vücut çekiciliği, kuvvet), genel fiziksel yeterlik alt boyutu olmak üzere beş alt boyutta fiziksel olarak bireyin kendini algılamasını ölçmektedir. Envanter her alt ölçekte 6 madde olmak üzere toplam 30 maddeden oluşmaktadır. Envanter her madde için kişiye iki farklı insanı betimleyen ifadeler sunmakta ve kişiden bu iki farklı grup insandan öncelikle hangisine daha çok benzediğine karar vermesi, daha sonra bu benzerliğin derecesini "tam bana uygun" veya "bana kısmen uygun" ifadelerini kullanarak yapması istenmiştir. Maddelerin puanlaması "1" ile "4" arasındadır ve "4" yüksek yeterliği "1" ise düşük yeterliği ifade etmektedir (Koca ve Ark., 2003). Envanterin iç tutarlık katsayısı erkekler için .77 ile .82 ve bayanlar için .72 ile .86 arasında değişirken test-tekrar test güvenilirliği erkekler için .75 ile .82 ve kızlar için .73 ile .84 arasındadır. Uygulanan zero order ve kısmi korelasyon analizinin envanterin hiyerarşik yapısını desteklediği ve faktör yapısı ve faktör örüntülerinin envanterin orijinali ile benzerlik gösterdiği bulunmuştur⁽⁶⁾.

Envanter, basketbolcuların tamamına yüzyüze görüşme yoluyla uygulanmıştır. Sporculara envanteri uygulamadan önce araştırmanın amacı, yapısı hakkında bilgi verilmiş ve sporcuların envanteri yanıtlaması sırasında sorulabilecek sorulara yanıt vermek için yanlarında bulunulmuştur.

Elde edilen verilerin analizinde betimsel analizler, her kategorideki sporcu sayıları göz önünde bulundurularak Mann Whitney U Testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1'de çalışmaya katılan kız ve erkek basketbolcuların envanter alt ölçeklerinden aldığı puanlar görülmektedir.

Tablo 1. Çalışmaya Katılan Basketbolcuların Envanter Alt Ölçeklerine İlişkin Betimsel İstatistikleri

	YILDIZ (14-16 yaş)				GENÇ (17-18 yaş)			
	KIZ (n=30)		ERKEK (n=40)		KIZ (n=25)		ERKEK (n=42)	
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.
Sportif Yeterlik	17.20	4.34	18.10	2.77	19.28	2.85	17.73	3.23
Fiziksel Kondisyon	17.10	3.73	16.92	2.61	17.16	2.91	18.23	7.61
Vücut Çekiciliği	16.16	3.23	16.00	3.13	14.14	2.58	15.92	2.47
Genel Fiziksel Yeterlik	18.20	7.85	16.32	2.14	15.52	2.95	16.11	2.49
Kuvvet	16.73	3.73	16.07	2.83	17.20	2.69	17.19	2.93

Tablo 2'de görüldüğü gibi kendini fiziksel algılama düzeyi cinsiyet açısından ele alındığında "sportif yeterlik" alt boyutunda genç kızların genç erkeklerden ($Z=-2,100$; $P< .05$); "vücut çekiciliği" alt boyutunda ise genç erkeklerin genç kızlardan ($Z=-2.370$; $P< .05$) daha yüksek puan aldıkları bulunmuştur. Bununla birlikte yıldız kız ve yıldız erkeklerin kendini fiziksel algılama envanteri alt boyutlarından elde ettikleri puanlara göre aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Tablo 2. Genç Kız ve Genç Erkeklerin Sportif Yeterlik ve Vücut Çekiciliği Alt Boyutlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Tablosu

		n	Ort. Sıra	U	Z
Sportif Yeterlik	Genç Kız	25	40.44	364.00	-2.100*
	Genç Erkek	42	30.17		
Vücut Çekiciliği	Genç Kız	25	26.74	343.500	-2.370*
	Genç Erkek	42	38.32		

* $p< .05$

Tablo 3'te de görüldüğü gibi kendini fiziksel algılama düzeyi yaş grubu (yıldız veya gençler kategorisinde oynama durumu) açısından ele alındığında ise "sportif yeterlik" alt boyutunda genç kızlar yıldız kızlardan ($Z= -2.013$; $P< .05$); "vücut çekiciliği" alt boyutunda yıldız kızlar genç kızlardan ($Z= -2.024$; $P< .05$); ve "genel fiziksel yeterlik" alt boyutunda ise yıldız kızlar genç kızlardan ($Z= -1.980$; $P< .05$) daha yüksek puan almışlardır. Bununla birlikte genç erkek ve yıldız erkeklerin kendini fiziksel algılama envanteri alt boyutlarından elde ettikleri puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 3. Genç Kız ve Yıldız Kızların Sportif Yeterlik, Vücut Çekiciliği ve Genel Fiziksel Yeterlik Alt Boyutlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Tablosu

		n	Ort. Sıra	U	Z
Sportif Yeterlik	Genç Kız	25	32.74	256.50	-2.100*
	Yıldız Kız	30	24.05		
Vücut Çekiciliği	Genç Kız	25	23.24	256.00	-2.370*
	Yıldız Kız	30	31.97		
Genel Fiziksel Yeterlik	Genç Kız	25	23.34	258.50	-2.370*
	Yıldız Kız	30	31.88		

* $p< .05$

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada genç ve yıldız yaş gruplarında (oylanan kategori) oynayan kız ve erkek basketbolcuların kendini fiziksel algılama düzeyleri arasındaki farklılığın belirlenmesi amaçlanmıştır. Kendini fiziksel algılama envanterinin her bir alt boyutunda alınan puanlara bakıldığında genç kız ve yıldız erkek yaş gruplarında kendini fiziksel algılamanın en yüksek alt boyutu "sportif yeterlik"; çalışmaya katılan tüm yaş gruplarında kendini fiziksel algılamanın en düşük alt boyutu "vücut çekiciliği" olarak bulunmuştur (Tablo 1). Elde edilen bulgular Çağlar⁽¹²⁾; Aşçı ve Kin⁽⁶⁾; Aşçı⁽²⁾; Kin ve Ark.⁽²⁴⁾ in bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

Kendini fiziksel algılama düzeyi cinsiyet açısından ele alındığında yıldız kız ve yıldız erkekler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu bulgular daha önceki bazı araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir^(24, 25).

Diğer taraftan, yapılan bu çalışmada genç kız ve genç erkekler "vücut çekiciliği" alt boyutunda karşılaştırıldığında genç erkeklerin kendilerini daha çekici buldukları ortaya çıkmıştır ($Z=-2.370$; $P < .05$). Bu sonuçlar daha önceki birçok çalışmanın bulgularıyla benzerlik göstermektedir^(3, 21, 27). Ancak, diğer benzer çalışmalarda sportif yeterlik, fiziksel kondisyon, kuvvet ve genel fiziksel yeterlik alt boyutlarında erkeklerin; vücut çekiciliği alt boyutunda ise kızların daha yüksek puan aldıkları bulunmuştur^(9, 28, 22). Ladd ve Price'e⁽²⁶⁾ göre erkeklerin vücut çekiciliği de dahil olmak üzere diğer bazı alt boyutlarda kızlardan daha yüksek puan almaları aslında gerçeği yansıtmamaktadır. Onlara göre, aslında her iki grubun sportif yeterlikleri benzer olsa da kızların bunu ifade ederken daha mütevazı, erkeklerin ise daha abartılı ifadeler kullanmaları sonucun bu yönde çıkmasına neden olmaktadır. Diğer bir anlatımla, erkeklerin kendilerini daha çekici buldukları şeklinde çıkan bu sonuç; bu yaş grubundaki kızların spor yapıyor olmalarından dolayı, yaşlarına göre daha erkeksi bir görünüme sahip oldukları ve karşı cins tarafından çekici bulunmayacakları düşüncesi kendilerini bu anlamda daha az çekici bulmalarına neden olduğu biçiminde yorumlanabilir.

Genç erkek ve genç kızlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı farkın çıktığı diğer bir alt boyut "sportif yeterlik" alt boyutudur ve kızların erkeklere oranla kendilerini sportif açıdan daha yeterli algıladıkları bulunmuştur ($Z=-2,100$; $P < .05$). Bu bulgu, Daley ve Hunter'ın⁽¹³⁾ kız ve erkekleri fiziksel benlik algısı ve vücut imajı açısından karşılaştırdıkları çalışmalarında elde edilen bulgularla benzerlik gösterse de daha önceki birçok çalışmanın bulgularıyla çelişmektedir. Yapılan benzer çalışmalarda erkeklerin fiziksel olarak kendilerini daha aktif, daha kuvvetli ve daha yüksek sportif yeterliğe sahip olarak algıladıkları bulunmuştur^(20, 27, 10). Beklenenin tersine böyle bir sonuç çıkmasının nedeni; kızların kendi yeteneklerine karar vermede kişisel performanslarını esas almaları, erkeklerin ise kendi yeteneklerine karar vermede hem kendi hem de rakiplerinin performanslarıyla ilgili algıları olabilir. Bayanların branşa özgü becerilere sahip olmalarıyla birlikte böyle bir algı geliştirmiş olmaları olasıdır.

Kendini fiziksel algılama düzeyi yaş grubu (oynanan kategori) açısından ele alındığında ise kendini fiziksel algılamanın "sportif yeterlik" alt boyutunda genç kızların yıldız kızlara oranla kendilerini daha yeterli algıladıkları bulunmuştur ($Z = -2.013$; $P < .05$). Zamanla, öğrenilen ve geliştirilen becerilerin sportif yeterliği arttırdığı düşünülürse yaşça daha büyük olan sporcuların bu boyutta daha yüksek puan almaları doğaldır. "Vücut çekiciliği" ($Z = -2.024$; $P < .05$); ve "genel fiziksel yeterlik" alt boyutunda ise yıldız kızların genç kızlardan ($Z = -1.980$; $P < .05$) daha yüksek puan aldıkları bulunmuştur. Yaş gruplarına bakıldığında 17-18 yaşın genç adolesan ve 14-16 yaşın adolesan dönemi olduğu düşünülürse, adolesanların karşı cinsin ilgisini çekmek için kendilerine daha çok dikkat ettikleri bu nedenle bu iki alt boyutta yüksek puanlara sahip oldukları düşünülebilir.

Bu çalışmada elde edilen bulgular, kendini fiziksel algılama envanteri alt boyutlarından elde edilen puanların bütünüyle, yaşa ve cinsiyete göre değişmediğini göstermiştir. Bazı alt boyutlarda erkeklerin, bazı boyutlarda ise kızların daha yüksek puan aldıkları; benzer şekilde bazı boyutlarda yıldızların, bazı boyutlarda ise gençlerin daha yüksek puan aldıkları bulunmakla birlikte bulgular, öne sürdüğümüz hipotezleri desteklememektedir.

Bu çalışmanın örneklem grubunu oluşturan bireylerin yaşlarının ve deneyimlerinin birbirine oldukça yakın olması araştırmanın sonucunu etkilemiş olabilir. Daha sonraki çalışmalarda örneklem grubunun daha heterojen biçimde seçilmesi daha açıklayıcı sonuçların ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

1. Ames, C. (1992). Achievement Goals Motivational Climate and Motivational Processes. G. C. Roberts (Ed.). Motivation in Sport and Exercise. Champaign, IL: Human Kinetics.
2. Aşçı, H. (1996). Genç Erkek Milli Basketbolcuların Kendini Fiziksel Algılama ve Beden İmgelerinden Hoşnut Olma Profilleri. 4. Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Özetleri, Ankara, 77.
3. Aşçı, H. (2002). An Investigation of Age and Gender Differences in Physical Self-Concept Among Turkish Late Adolescents. Adolescence, 37 (146), 365- 371.
4. Aşçı, F. H., Gökmen, H. (1995). Bayan Hentbolcularda Yarışma Kaygısı, Başarı, Spor Deneyimi ve Atletik Yeterlik İlişkisi. Spor Bilimleri Dergisi, 6 (2), 38- 47.
5. Aşçı, H., Kin, A. (1998). Bayan Futbolcularda Kaygı ve Kendini Fiziksel Algılama Düzeyi. 5. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Özetleri. Ankara: Onlar Ajans ve Matbaacılık, 247.
6. Aşçı, F.H., Aşçı, A., Zorba, E. (1999). Cross- Cultural Validity and Reliability of Physical Self Perception Profile. International Journal of Sport Psychology, 30, 399-406.
7. Bandura, A. (1977). Self- Efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change. Psychological Review, 84, 191-215.
8. Bandura, A. (1982). Self- Efficacy Mechanism in Human Agency. American Psychologist, 37, 122-147.
9. Brustad R. S. (1993). Who will go out and play? Parental and Psychological Influences on Childrens' Attraction to physical activity. Pediatric Exercise Science, 5, 210-223.

10. Crocker, P.R., Eklund, R.C., Kowalski K.C. (2000). Children's Physical Activity and Physical Self Perceptions. *Journal of Sport Science*, 18 (6), 383-394.
11. Cules-Reed, S.N., Gyurcsik, N. C., Brawley, L.R. (2001). Using Theories of Motivated Behavior to Understand Physical Activity. In R. N. Singer, H. A. Hausenblas, C. M. Janelle(Ed.).*Handbook of Sport Psychology*. Joney Wiley & Sons, Inc.
12. Çağlar, E. (1998). Erkek Hentbolcularda Kendini Fiziksel Algılama ve Kaygı Düzeyi. 5. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Özetleri. Ankara:Onlar Ajans ve Matbaacılık, 248.
13. Daley, A.J. ve Hunter, B. (2001). Comprasion of Male and Famele Junior Athletes' Self Perceptions and Body Image. *Perceptual and Motor Skills*, 93 (3), 626-631.
14. Ebbeck, V., Weiss, M.R. (1998). Determinants of Children's Self Esteem: An Examination of Perceived Competence and Affect in Sport. *Pediatric Exercise Science*, 10, 285-298.
15. Eccles, J.S., Harold, R. D. (1991). Gender Differences in Sport Involvement: Applying the Eccles' Expectancy-Value Model.*Journal of Applied Sport Psychology*, 3,7-35.
16. Feltz, D. L. (1988). Self- Confidence and Sports Performance. *Exercise and Sports Science Reviews*, 16, 423-457.
17. Fox, K. R. (1990). Physical Education and Development of Self Esteem in Children. In N.Armstrong (Ed.). *New directions in physical education toward a national curriculum*. Champaign: Human Kinetics.
18. Fox, K.R., Corbin, C. B. (1989). The Physical Self Perception Profile: Development and Preliminary Validation. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 11(4), 408-430.
19. Hardy, L., Jones, G. , Gould, D. (1997). *Understanding Psychological Preparation for Sport: Theory and Practice of Elite Performans*, Chichester; John Wiley & Sons.
20. Harter, S. (1982). The Perceived Competence Scale for Children. *Child Development*, 53, 87-97.
21. Hayes, S.D., Crocker, P. R. E., Kowalski, K. C. (1999). Gender Differences in Physical Self-Perceptions, Global Self Esteem and Physical Activity: Evaluation of the Physical Self- Perception Profile Model. *Journal of Sport Behavior*, 22 (1). 1- 14.
22. Hegger, M., Ashford, B., Stambulova, N. (1998). Russian and British Children's Physical Self- Perceptions and Physical Activity Participation. *Pediatric Exercise Science*, 10, 137-152.
23. Horn, T.S., Amorose, A.J. (1998). Sources of Competence Information. In J. Duda (Ed.). *Advances in Sport and Exercise Psychology Measurement*. Morgantown, WV. Fitness Information Technology, Inc.
24. Kin, A., Koşar, Ş.N., Aşçı, H. (2001). 10 Haftalık Step Programına Katılımın Kız ve Erkek Öğrencilerin Fiziksel Uygunluğuna Etkisi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 12(4), 18-25.
25. Koca, C., Aşçı, F. H., Oyar, Z. B. (2003). Elit Sporcuların Denetim Odağı ve Fiziksel Benlik Algısının Cinsiyete, Yapılan Spor Branşına ve Spor Deneyimine Göre Karşılaştırılması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8 (4), 3-12.
26. Ladd, G. W., Price, J. M. (1986). Promoting Children's Cognitive and Social Competence: The Relation Between Parents' and Children's Perceived and Actual Competence. *Child Development*, 57, 446- 460.
27. Mullan, E., Albinson J., Markland, D. (1997). Children's Perceived Physical Competence at Different Categories of Physical Activity. *Pediatric Exercise Science*, 9, 237-242.
28. Raudsepp, L., Liblik, R. ve Hannus, A. (2002). Children's and Adolescent's Physical Self Perceptions as Related to Moderate to Vigarious Physical Activity and Physical Fitness. *Pediatric Exercise Science*, 14, 97- 106.